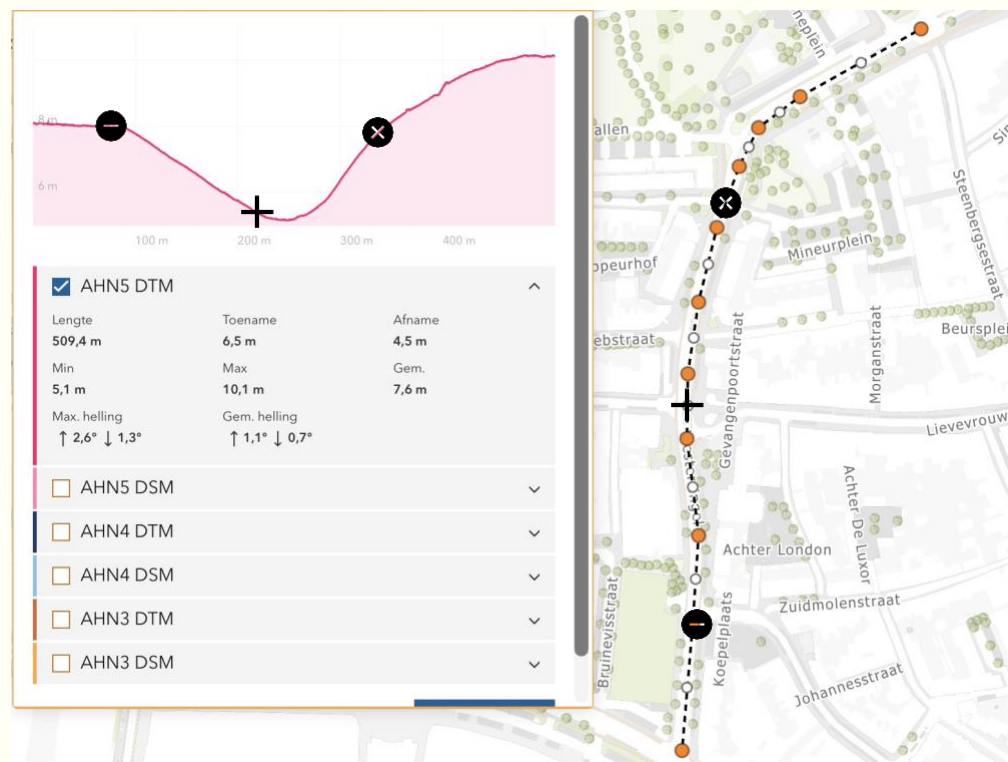

Reparatie Westersingel

Mobiliteit en gehandicapten parkeren

Versie 3

Leeswijzer

- **Kern:** Aanbevelingen, Informatievraag en Nawoord (blz. 1 en 2)
- **Wat voorafging:** Inleiding, context en aanleidingen (blz. 3 en 4)
- **Relevante informatie:** Bijlagen 1, 2 en 3 Gehandicapten parkeerplaatsen en hoogteproufielen-inspanning rolstoelstoelgebruikers

Aanbevelingen

Algemeen

- A.** Ontwikkel een integraal beleid parkeren voor het beschermd stadsgezicht voor auto's, gehandicaptenvoertuigen, motoren, brommer/scooter/speed pedelec (gele kentekenplaat), snorfiets (blauwe kentekenplaat), fat bikes en fietsen. Realiseer een leeftijdsvriendelijke, veilige inrichting en zorg ervoor dat door consistente handhaving de inrichting leeftijdsvriendelijk blijft. Dat betreft voldoende effectieve loopruimte voor voetgangers (volwassene met kind aan de hand) en bankjes/ rustplekken voor voetgangers.

Mobiliteitsvoorwaarden

Voor de belangrijke voetgangerstrajecten Zuidzijde Haven - Rijkebuurtstraat - Lievevrouwestraat en het traject Noordzijde Haven - Moeregrebstraat is het veilig oversteken van de Westersingel bij de Rijkebuurtstraat en de Moeregrebstraat voor voetgangers en fietsers essentieel.

Realiseer een nieuwe verantwoorde veilige mobiliteitsbinding tussen de buurten Havenkwartier en centrum. Dat is a.h.w. een toekomstgerichte vorm van herstel van de doorsnijding van de historische stad door de Westersingel. Het planidee van de Vereniging Binnenstad ondersteunt dit ook in historische zin.

Voor bewoners

- B.** Voor de bestaande en nieuwe nog te ontwikkelen woningen, ook die ter plekke van het gebouw de 'Stoelemat' is het noodzakelijk te anticiperen op (later) te realiseren G-parkeerplaatsen op kenteken, en mogelijk ook een G-parkeerplaats met de afmetingen van een algemene gehandicapten parkeerplaats. Uiteraard zal het traject tussen dergelijke parkeerplaatsen en de deur van de woning van de GPK-houder veilig, haalbaar en toegankelijk horen te zijn.

Voor bezoekers

- C.** Gehandicapten parkeren voor bezoekers betreft algemene gehandicapten parkeerplaatsen. Naar het zich laat aanzien resteren er, nu de Stoelemat verdwijnt, een beperkt aantal functies waaraan een algemene gehandicapten parkeerplaats gekoppeld zou moeten worden. Dat betreft in ieder geval het fysio-/sportcentrum Westersingel 34a en Actiefzorg ter hoogte van Westersingel/Kazerneplein.

Als het gaat over bezoekers van bewoners zal de 2%-regel straat-parkeerplaatsen toegepast moeten worden. De hellingen in de straat bemoeilijken mogelijk het toepassen van deze regel.

Informatie-vraag

De Westersingel en een groot aantal straten in het Havenkwartier worden in de nabije toekomst heringericht. Een herinrichting van een straat zal - financieel verantwoord - minstens 30 jaar moeten 'meegaan'. Het is van het grootste belang nieuwe landelijk ingezette ontwikkelingen¹ nu nadrukkelijk te gaan volgen. De kwaliteit van de leefomgeving speelt daarin een grote rol.

Verzoek

Toegankelijk Bergen op Zoom verzoekt² u hierbij de mobiliteitsadviezen die tot de inloopavond van 2 februari een rol gespeeld hebben in de planontwikkeling Westersingel beschikbaar te stellen. In het bijzonder gaat het dan om het aantal, de plaats, ligging en afmetingen van gehandicapten parkeerplaatsen, de mobiliteitsvoorwaarden voor voetgangers op de Westersingel en mobiliteitsvoorwaarden als het gaat om de verbinding van de buurten Havenkwartier + deel Scheldevesting én het centrum van Bergen op Zoom voor voetgangers en fietsers. Overkoepelend gaat het dus om de kwaliteit van de leefomgeving in beide buurten en om een nieuwe verantwoorde veilige mobiliteitsbinding tussen genoemde buurten.

Nawoord

Met een blik op de toekomst, benadrukt Toegankelijk Bergen op Zoom leeftijdsvriendelijke mobiliteit.

We vinden dat bij grote plannen als 'de reparatie Westersingel' er optimaal geanticipeerd moet worden op leefbaarheids-belangen (kwaliteit leefomgeving) van de huidige en toekomstige bewoners Westersingel en de buurt Havenkwartier+.

In een andere notitie zullen we aandacht schenken aan de bereikbaarheid van belangrijke functies in het centrum.

Februari 2026

Toegankelijk Bergen op Zoom

¹ "Assen toekomstgericht op weg - Visie mobiliteit 2040" is een voorbeeld van deze op Overheid.nl gepubliceerde ontwikkelingen. Lees via de volgende link deze [publicatie](#) .

² Dit verzoek vloeit ook voort uit de hieronder genoemde aanleidingen b en c.

Inleiding

Op 2 februari bezocht een delegatie van Toegankelijk Bergen op Zoom de inloopavond 'Reparatie Westersingel'.

Naar onze mening kwamen bereikbaarheid, toegankelijkheid, gehandicapten parkeren en mobiliteit onvoldoende aan de orde.

We beseffen dat het qua presentatie minder gewenst is in een dergelijke bijeenkomst diep in te gaan op componenten die door veel betrokkenen op dat moment als details worden gezien. Het betreft voorzieningen 'Gehandicapten parkeren' en 'Mobiliteitsvoorwaarden in het beschermd Stadsgezicht'. In het grote geheel zijn die componenten van belang. Niet onbelangrijke factoren dreigen door een te eenzijdige focus op de achtergrond te raken.

Context

Mobiliteitsbeleid bepaalt hoe bewoners, bezoekers en goederen zich verplaatsen en heeft daardoor een directe invloed op de leefomgeving.

Mobiliteitsbeleid is een kritieke succesfactor voor de kwaliteit van de leefomgeving. Schone, veilige, toegankelijke en geïntegreerde vervoersoplossingen waaronder een integraal parkeerbeleid en een passend beleid distributie van goederen, zijn daarin bepalend.

Door de openbare ruimte mensvriendelijker te maken, de lokale economie te stimuleren, lucht- en geluidsvervuiling te beperken, sociale inclusie te waarborgen en klimaatdoelen te ondersteunen ontstaat een gezondere, aantrekkelijkere en toekomstbestendige (binnen)stad.

De historische context binnenstad met heel veel smalle straten maakt het wat parkeren en toegankelijkheid betreft, niet eenvoudiger.

Daarnaast is de in geologisch opzicht bijzondere steilrand 'De Brabantse Wal', die in het beschermd stadsgezicht zeer herkenbaar is, van invloed.

Rekening houdend met de sterke vergrijzing is voor alle woningen (bestaande en nieuwe) een flexibel anticiperend beleid parkeervoorzieningen voor bewoners die een gehandicapten parkeerkaart

hebben of gaan krijgen, essentieel. Alle reden om in een vroeg stadium aandacht te schenken aan gehandicapten parkeren op kenteken en dus nu al te anticiperen zodat praktisch en eenvoudig dergelijke parkeervoorzieningen gerealiseerd kunnen worden.

Bereikbaarheid-Toegankelijkheid

Aan toegankelijkheid gaat altijd bereikbaarheid vooraf.

Bereikbaarheid wordt bepaald door de verkeersinfrastructuur naar parkeervoorzieningen.

Toegankelijkheid van de openbare ruimte betreft een veilige en voldoende brede, obstakelvrije voetgangersroute vanaf een parkeervoorziening naar de bestemming.

Een leeftijdsvriendelijke inrichting met voldoende effectieve loopruimte, voetgangersstroken met een harde en vlakke ondergrond, haalbare stijghellingen en veilige daalhellingen bepalen de toegankelijkheid.

In [bijlage 3](#) komen de stijg- en daalhellingen van de Westersingel en van de zijstraten aan de orde.

Sluitstukken

Helaas heeft Toegankelijk Bergen op Zoom de ervaring dat gehandicapten parkeren vaak een 'sluitstuk' is in planontwikkelingen openbare ruimte. "Dat vullen we in een later stadium in", horen we dan. De daaraan gebonden ruimtelijke voorwaarden zijn dan lang niet altijd meer haalbaar.

Ook voetgangersstroken (trottoirs) hebben vaak een te lage prioriteit³ in planontwikkelingen. De gemeente Bergen op Zoom heeft geen integraal beleid auto-, motor-, fiets-, brommer-, scooter- en gehandicapten parkeren.

³ Toegankelijk Bergen op Zoom stelde dat vast bij de herinrichting Artilleriestraat en kon dat uit ontwerptekeningen Kastanjelaan van het gedeelte Papaverstraat-Acaciaaan ook afleiden.

Teleurstelling - aandacht gewenst

Toegankelijk Bergen op Zoom is teleurgesteld. Over gehandicapten parkeren is in de planontwikkeling tot nu toe helemaal niets gezegd.

De gemeente Bergen op Zoom is professioneel op de hoogte van de voorwaarden bruikbaarheid van voor bezoekers bedoelde gehandicapten **algemene** parkeerplaatsen. Dat betreft afmetingen, nabijheid van bestemmingen en de aanwezigheid van deze parkeerplaatsen in de buurt van openbare (gemeente)voorzieningen, gezondheidscentra, ziekenhuizen, culturele centra, bibliotheken, religieuze centra, wijkcentra, sportzalen, scholen, kinderdagverblijven, horeca, winkelcentra en andere voorzieningen met publiek toegankelijke ingangen.

Zie [bijlage 1](#) voor afmetingen Algemene Gehandicapten Parkeerplaatsen.

Een nadrukkelijke aandacht voor aspecten mobiliteit (buurt Havenkwartier-Centrum) hebben wij onvoldoende kunnen bespeuren.

Aanleidingen

Toegankelijk Bergen op Zoom deed in 2023 een uitgebreid onderzoek naar voor rolstoelgebruikers qua inspanningen haalbare stijgtrajecten en qua veiligheid en inspanning haalbare daaltrajecten.

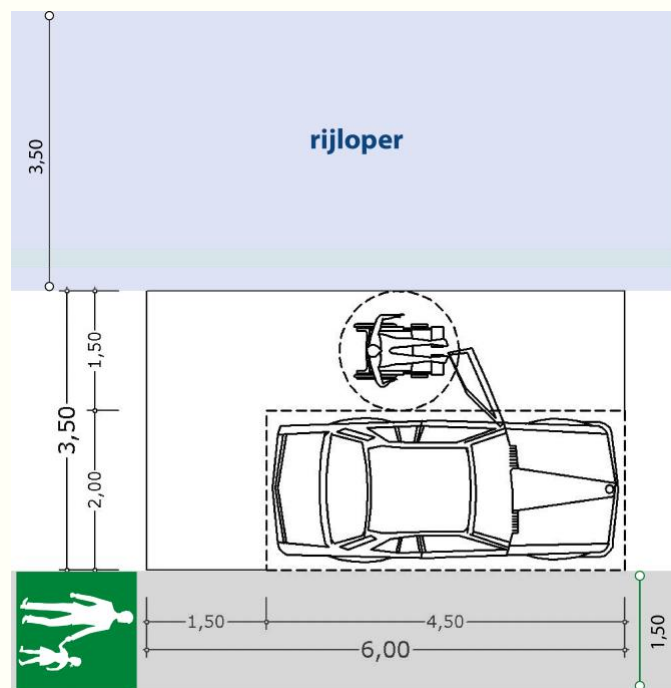
- a. In een plattegrond (zie [bijlage 2](#)) is voor het beschermd stadsgezicht geduid in welke aaneengesloten deelgebieden algemene gehandicapten parkeerplaatsen gelegen moeten zijn.
- b. Zo werd o.a. geconcludeerd dat gehandicapten parkeerplaatsen op het parkeerterrein Londonstraat niet bruikbaar zijn. We adviseerden de gemeente dit op te lossen door een ruil met parkeerplaatsen in het samenhangende deelgebied toe te passen. Namens de gemeente werd echter zonder motivering meegedeeld dat de twee G-parkeerplaatsen zonder ruil opgeheven werden.
- c. In april 2025 hebben we tijdens een verkenning van het gebied samen met een medewerker verkeer van de gemeente o.a. aangegeven dat de gehandicapten parkeerplaats Westersingel bij het fysio-/sportcentrum tegenover de Gevangenpoort qua afmetingen onvoldoende bruikbaar is. In dezelfde verkenning zijn toen overigens ook andere gehandicapten parkeerplaatsen beschouwd en recent door de gemeente geplaatste objecten die ontoegankelijkheid veroorzaken of versterken (camera-palen, portaalborden, voetgangerssluizen, straatnaamborden op flespalen e.d.)
- d. In de planontwikkeling verdwijnt nu ook de gehandicapten parkeerplaats op het Koepelplein.

Bijlage 1: afmetingen gehandicapten parkeerplaatsen

GPKB-houders

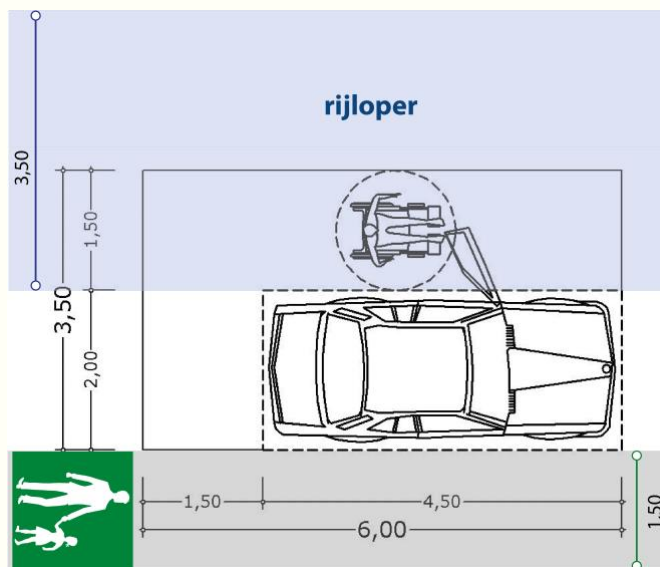
Het is relevant dat GPKB-houders, dat zijn houders van een Gehandicapten-Parkeerkaart-bestuurder, veilig gebruik kunnen maken van een algemene gehandicapten parkeerplaats met de afmetingen 6,0 x 3,5 m. Dat betreft bijna altijd bezoekers. Een uitstapstrook op gelijk niveau van de parkeerplek is een toegankelijkheidsvoorwaarde.

Langsparkeren

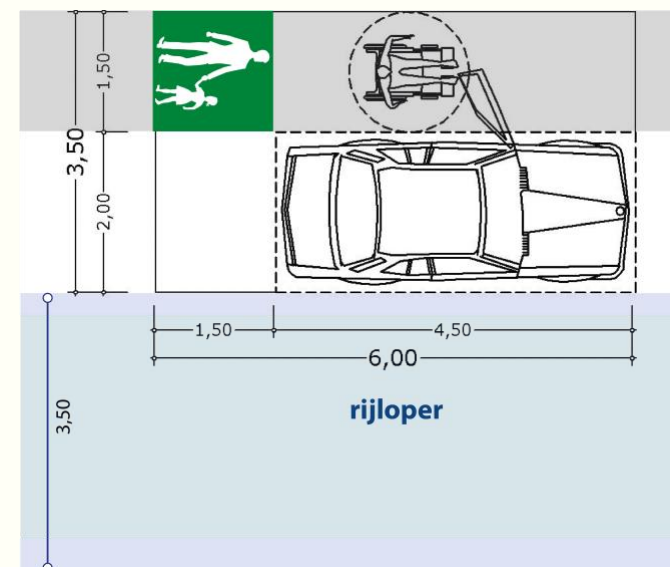
Figuur 1: Rechts op niveau van de rijloper ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Rechts langsparkeren op gelijk niveau van de rijloper

Figuur 2: Rechts op niveau van de rijloper ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Rechts langsparkeren op gelijk niveau van de rijloper

Figuur 3: Links op niveau van het trottoir ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Links langsparkeren op gelijk niveau van het trottoir.

De eerste mogelijkheid is veilig, maar kost 1,5 meter meer breedteruimte. De tweede mogelijkheid is minder veilig. De derde mogelijkheid is handig.

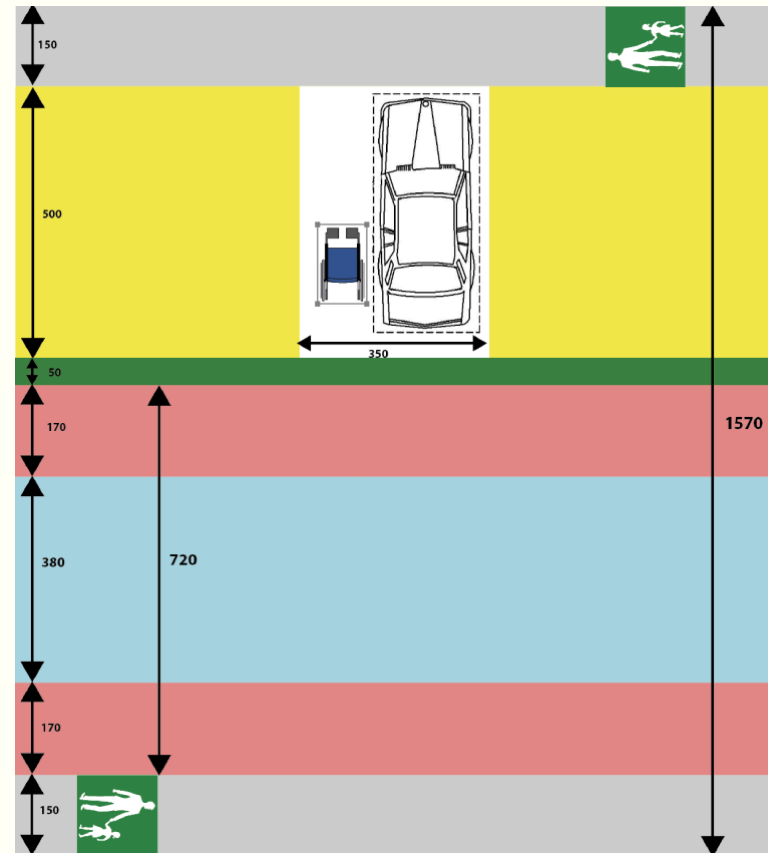
Haaks parkeren

Haaks parkeren wordt toegepast in parkeergarages en op parkeerpleinen. In doorgaande straten of smalle wegen wordt haaks parkeren vermeden vanwege de verkeersveiligheid. Het zicht bij het achteruit uitsteken is immers beperkt, wat gevaarlijke situaties kan opleveren voor doorgaand verkeer, auto's, fietsers, fat bikes, brommers en snorfietzen.

Soms wordt haaksparkeren toegepast in bredere straten met minder intensief verkeer. Als de rijloper ook fietsstroken bevat wordt een minimale breedte van 720 cm aangehouden. Aan de zijde van het haaksparkeren wordt voor fietsers een schrikstrook van 50 cm gerekend. In- en uitrijden vraagt een rijbaan van minstens 600 cm breed. De minimale breedte van een trottoir aan de zijde van het haaksparkeren zonder overstek is 150 cm en bij voorkeur 180 cm. De minimale breedte van een trottoir aan de andere zijde is eveneens 150 cm. De standaardlengte van een gewone haaksparkerplaats is 500 cm.

Totale minimale breedte $150 + 720 + 50 + 500 + 150 = 1570$ cm

Voor een algemene gehandicapten parkeerplaats is deze oplossing in een straat met doorgaand verkeer niet de gewenste oplossing. Er is immers een parkeervak met een lengte van 600 cm nodig. Het ruimtebeslag op deze manier is te groot.

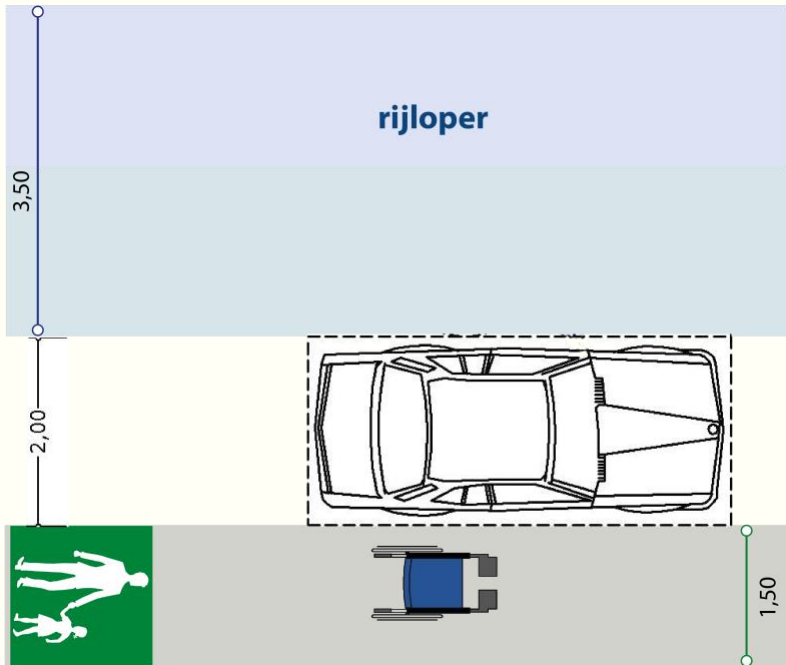

Figuur 4: Gehandicapten parkeerplaats, haaks parkeren ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

GPKP-houders

Het is relevant dat GPKP-houders, dat zijn houders van een Gehandicapten-Parkeerkaart-Passagier, veilig gebruik kunnen maken van een (gehandicapten) parkeerplaats met de afmetingen 6,0 x 2,0 m met voldoende en veilige uitstapruimte aan de passagierszijde. Een uitstapstrook op gelijk niveau van de parkeerplek is een toegankelijkheidsvoorwaarde. Als dat op trottoirhoogte is, dan zal er voldoende effectieve loopruimte voor een volwassene met kind aan de hand moeten zijn. Schuwafstanden in aanmerking genomen is daarvoor een breedte van tenminste $110+20+20 = 150$ cm gewenst. Voor een draaicirkel van een rolstoel is tenminste 150 cm nodig.

Langsparkeren

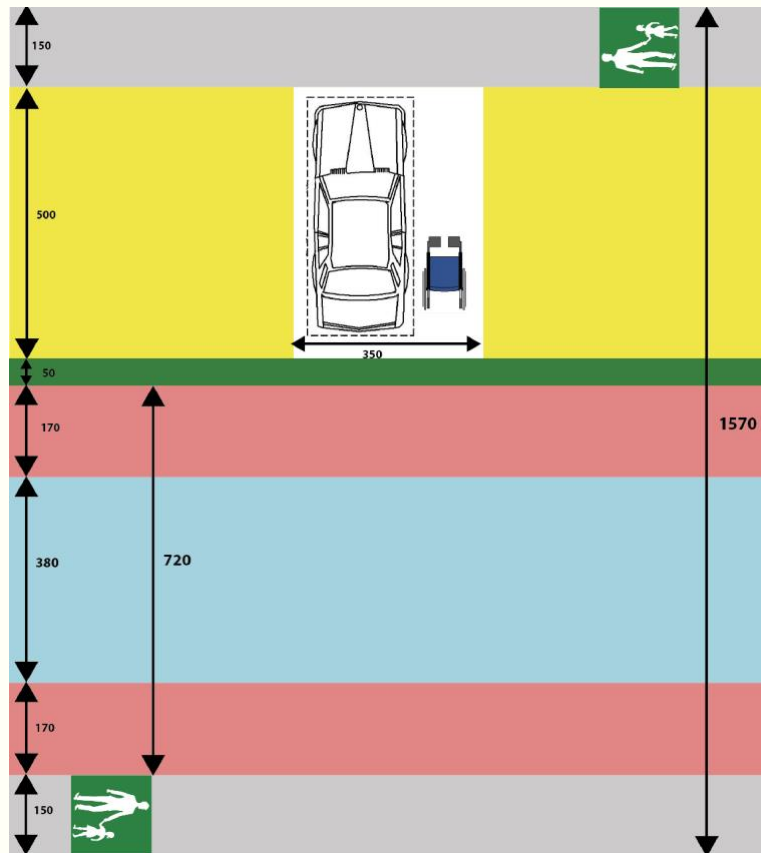

Figuur 5: Uitstapstrook op gelijk niveau van parkeerplek ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Figuur 6: Loopruimte volwassene met kind ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Haaks parkeren

Figuur 7: Gehandicapten parkeerplaats, haaks parkeren ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Bijlage 2: Gebied gehandicapten parkeren

Zeer uitgebreid onderzoek door Toegankelijk Bergen op Zoom van alle straten in de beschermde stadsgezichten leverde een aaneengesloten gebied met trajecten met overbrugbare stijghellingen en veilige daalhellingen voor rolstoelgebruikers.

Gehandicapten parkeerplaatsen in dit gebied zijn bruikbaar omdat de trajecten tussen die parkeerplaatsen en de bestemming van de gehandicaptenkaartgebruiker overbrugbaar en veilig zijn. Daarnaast mag de parkeerplaats zelf geen hellend vlak zijn en moeten de afmetingen van de parkeerplaats aan de eisen voldoen waarbij met name het 'uitstappen' van de kaarthouder veilig mogelijk is.

Opmerking

Binnen het gebied zijn er deeltrajecten die qua hellingen nipt bruikbaar zijn. Het deeltraject Westersingel tussen de Rijkebuurtstraat en de Koepelstraat is er een voorbeeld van. Het traject Mineurplein-Looijpoort-Steenbergsestraat-Beursplein is haalbaar. Altijd moet het 'voetgangers'-traject tussen de gehandicaptenparkeerplaats en de bestemming veilig en toegankelijk zijn.

Bijlage 3: Inspanning – hoogteprofielen in de omgeving

In onderstaande afbeeldingen zijn hoogteprofielen van een groot aantal straten weergegeven.

Onder de diagrammen zijn in vijf regels geduid:

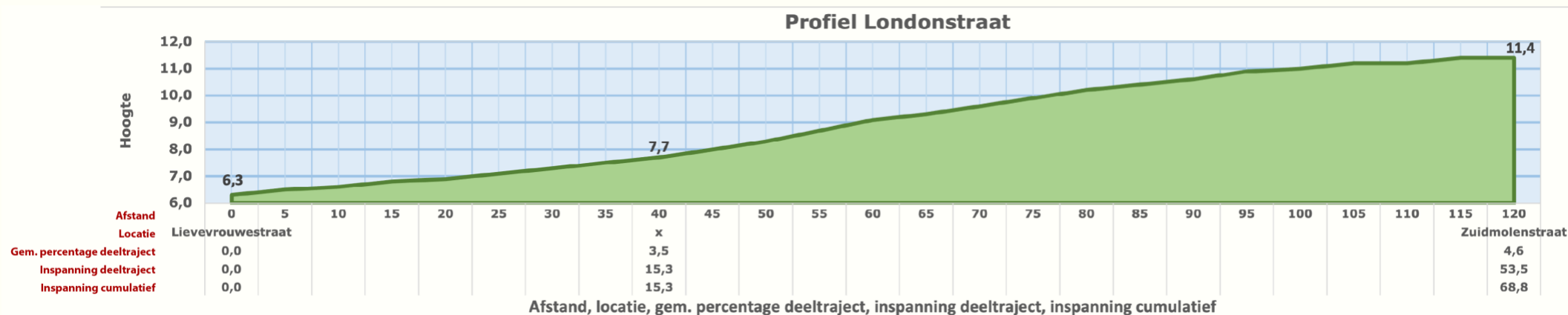
- De afstand
- Locaties van zijstraten
- Gemiddelde hellingpercentage deeltraject
- Inspanningsindicatie deeltraject
- Cumulatief inspanningsindicatie

De hier gebruikte methode is bedoeld voor gebruikers van hand-aangedreven rolstoelen zonder elektrische ondersteuning. De methode is gebaseerd op de richtlijnen hellingbanen. Voor gebruikers van hand-aangedreven rolstoelen met elektrische ondersteuning kan eenzelfde iets 'ruimere' methode gevolgd worden. In deze notitie is die buiten beschouwing gelaten. De kwaliteit van de ondergrond: vlak – hobbelig – hard is niet meegewogen. Zo heeft een niet optimale ondergrond meer inspanning tot gevolg. Ook het moeten afwijken van een natuurlijke trajectlijn (slalom-effect) is niet meegewogen.

Als een hellingpercentage van een deeltraject groter is dan 5% dan is de helling te zwaar en te gevaarlijk. Bij een hellingpercentage vanaf 4% is het dalen niet zonder risico. Als de cumulatieve inspanningsindicatie de bovengrens 15,5 overschrijdt, dan is de helling te zwaar. Bij langere trajecten kan een rustplek ingelast worden. Voor rolstoelgebruikers zal dat op een vlak trajectdeel moeten gebeuren. In het kader van een leeftijdsvriendelijk inrichting, bijvoorbeeld voor rollatorgebruikers, zijn openbare bankjes op doordachte plaatsen noodzakelijk.

De hellingenmethode is in 2023 door Toegankelijk Bergen op Zoom ontwikkeld naar aanleiding van een schouw van de toegangsroutes naar parkeergarage Grote Markt (Zie [archief publicaties 2023](#)). Het principe van de methode is via Ieder(in) in landelijke en Europese beraadslagingen als zeer bruikbaar gewaardeerd.

Voorbeeld

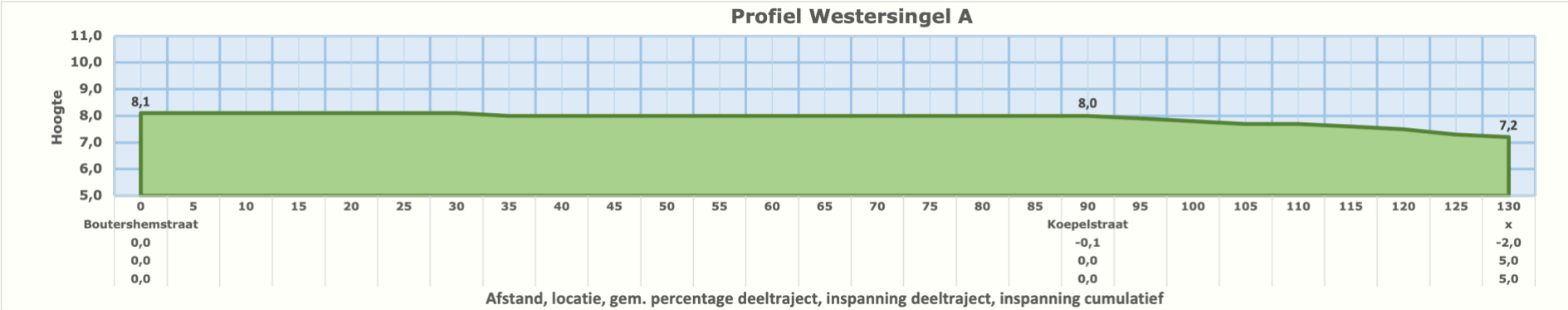

Figuur 8 Profiel Londonstraat © 2025, Toegankelijk Bergen op Zoom

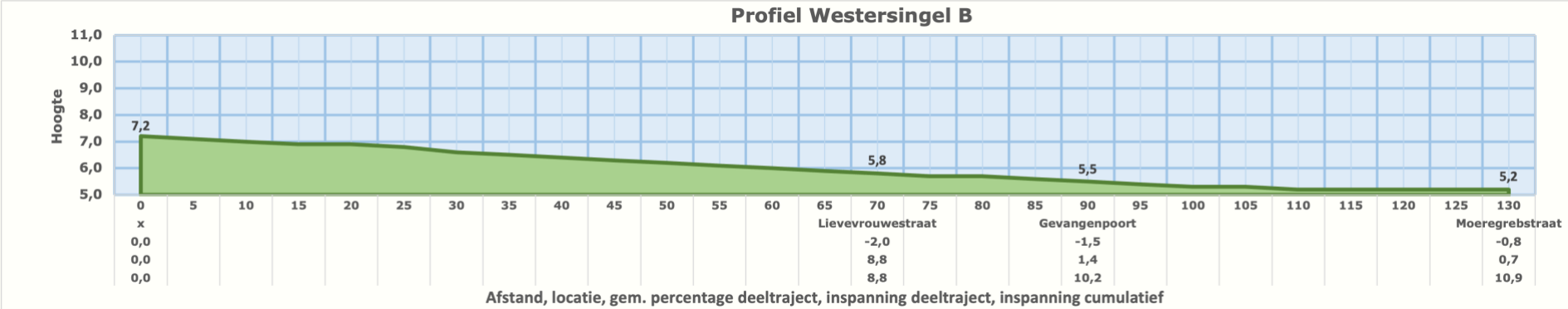
Dit profiel maakt overduidelijk dat de Londonstraat veel te steil is om gehandicapten-parkeren te realiseren. Na 40 meter wordt de inspanningsboven grens overschreden.

Westersingel

De Westersingel is opgeknipt in vier delen. De delen A en B samen vormen het dalende traject Boutershemstraat – Moeregrebstraat. De delen C en D samen betreffen het stijgende traject Moeregrebstraat-Steenbergsestraat.

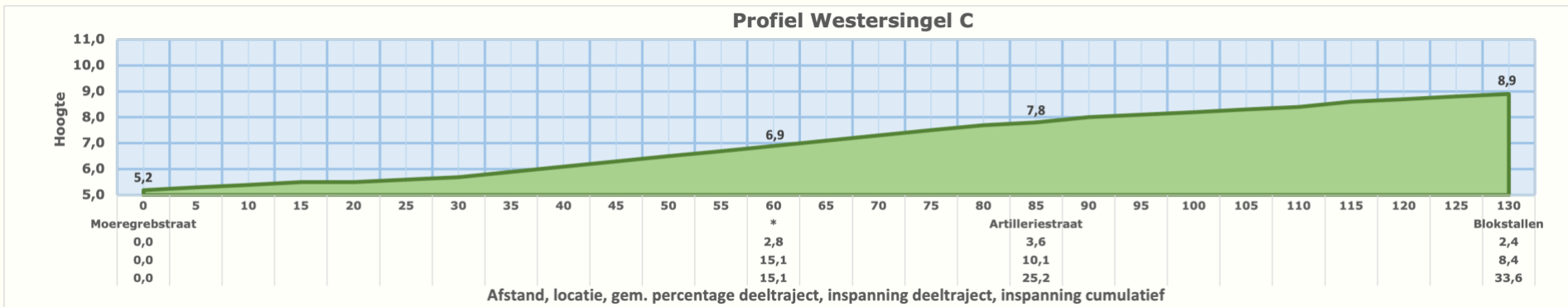

Figuur 9: Profiel Westersingel A © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

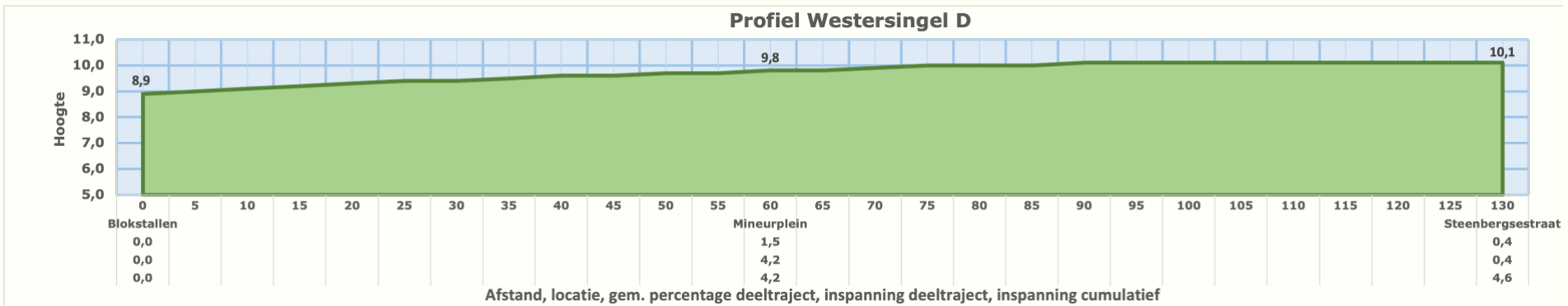
Figuur 10: Profiel Westersingel B © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Het gedeelte van de Westersingel A+B, Moeregrebstraat-Boutershemstraat, kan nipt, mogelijk met een rustpauze, overwonnen worden. De lengte van traject A + B is 260 meter. Het gewogen gemiddelde hellingpercentage is 1,12%. Het maximale hellingpercentage is 2%. De totale inspanning cumulatief is 15,9.

Figuur 11: Profiel Westersingel C © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Vanaf de Moeregrebstraat is op traject C na 60 meter de inspanningsbovengrens bereikt.

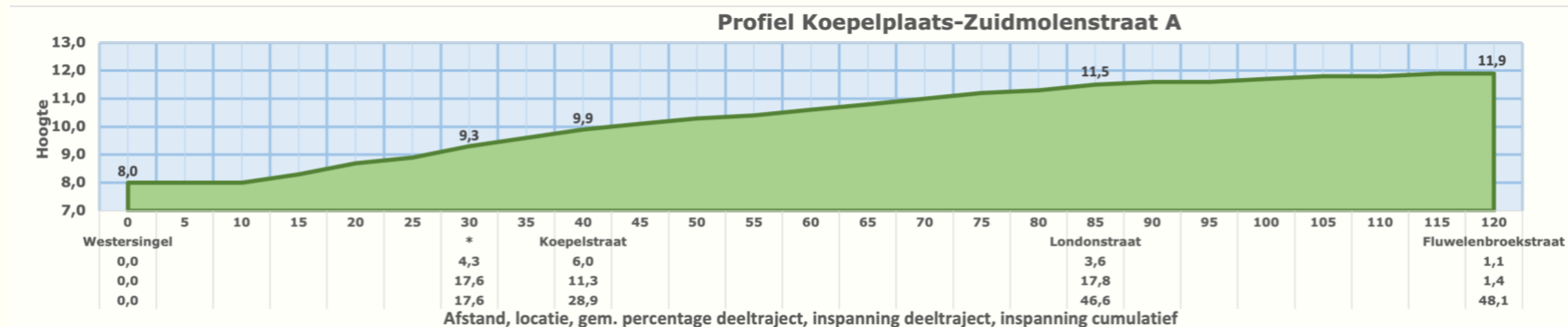

Figuur 12: Profiel Westersingel D © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

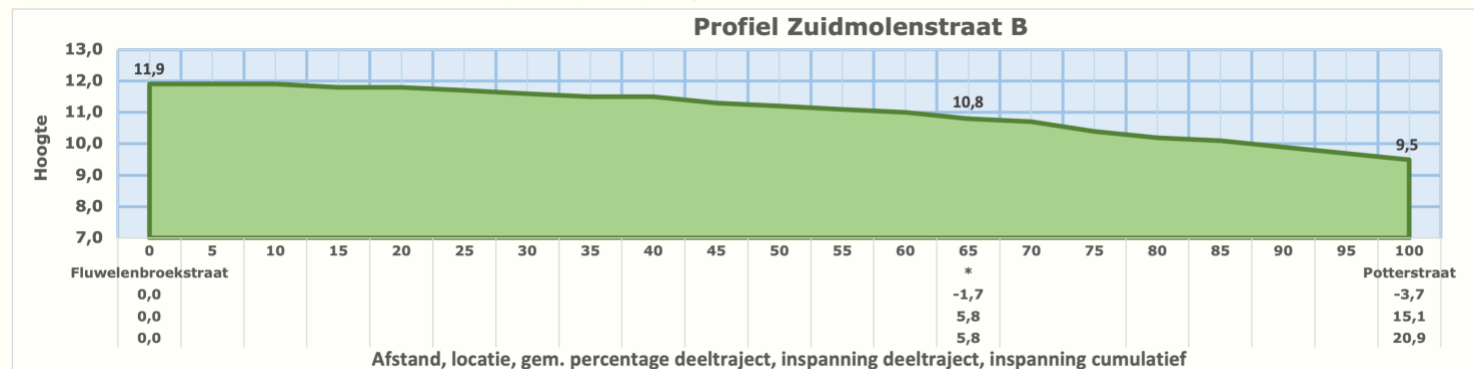
De lengte van traject C + D is 260 meter. Het gewogen gemiddelde hellingpercentage is 1,9%. Het maximale hellingpercentage is 3,6%

De totale inspanning cumulatief is 38,2.

Zijstraten van de Westersingel, dwarsverbindingen

Figuur 13: Profiel Zuidmolenstraat A © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Figuur 14: Profiel Zuidmolenstraat B © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Het traject Zuidmolenstraat naar de Westersingel is veel te zwaar en te gevaarlijk in beide gedeelten.

In het eerste deel vanaf de Westersingel wordt na ca. 30 meter de inspanningsbovengrens bereikt.

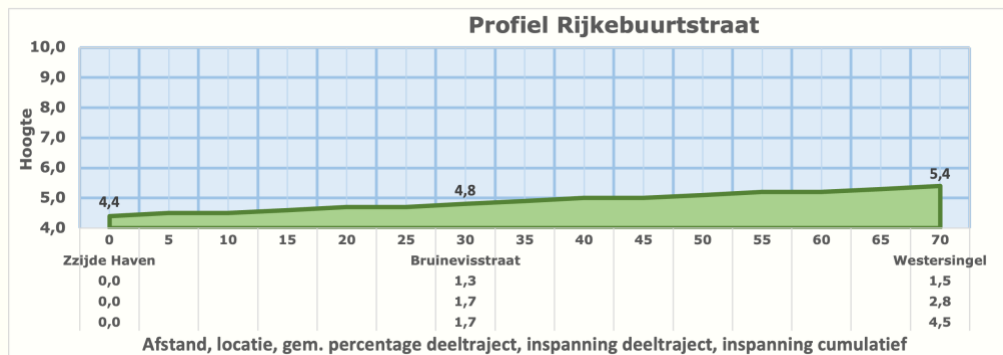
In het andere deel wordt vanaf de Potterstraat na ca. 35 meter de inspanningsbovengrens bereikt.

Fabriekstraat-Molstraat

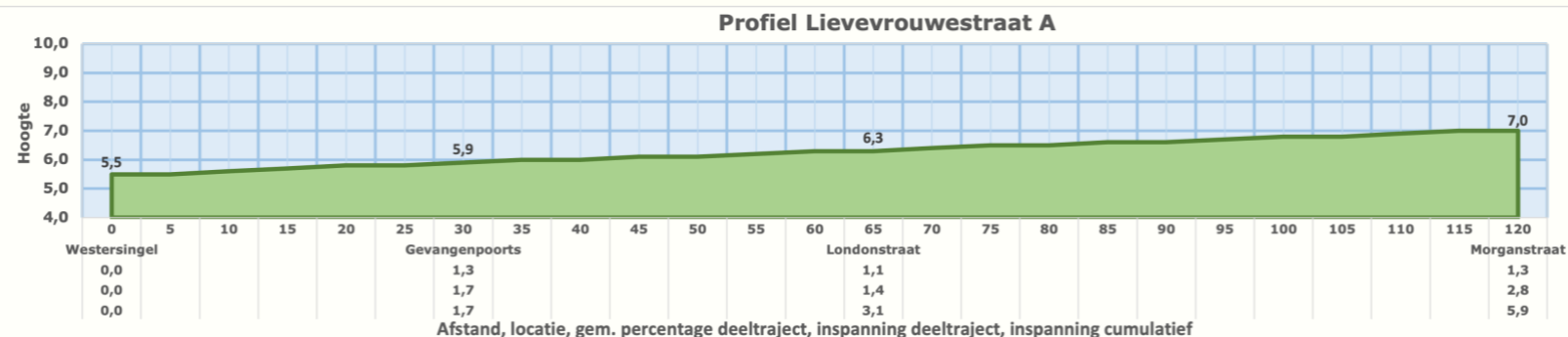
Voor voetgangers zonder bewegingsbeperking is het traject Fabriekstraat - Koepelstraat - Zuidmolenstraat - Molstraat zeer interessant.

Aandachtspunten

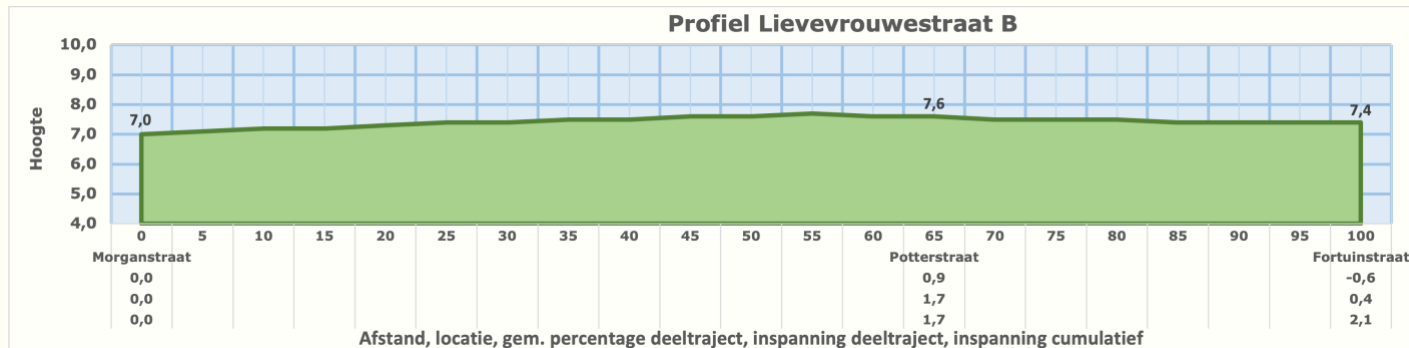
- Veilig oversteken van de Westersingel
- Begaanbare, voldoende brede voetpaden (trottoirs-voetgangersstroken)

Figuur 15: Profiel Rijkebuurtstraat © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Figuur 16: Profiel Lievevrouwestraat A © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Figuur 17: Profiel Lievevrouwestraat B © 2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Lievevrouwestraat totaal

Lengte: 220 m

Inspanning cumulatief: 8,0

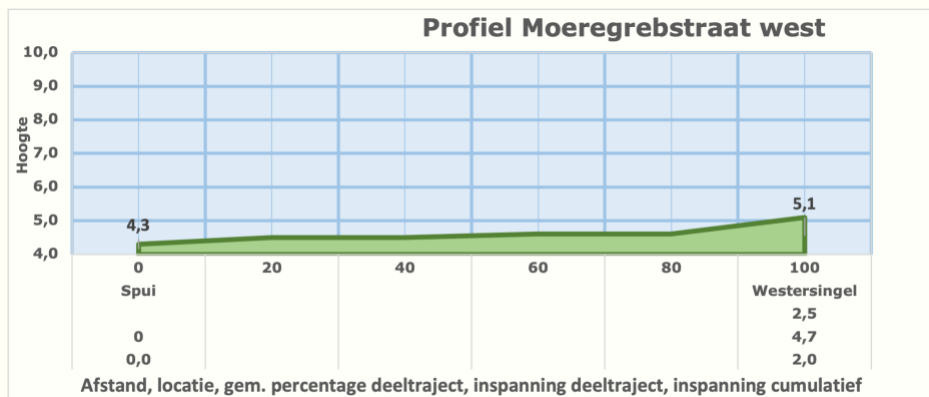
Gem. percentage stijgtraject: 1,3%

Gem. percentage daaltraject: 0,7%

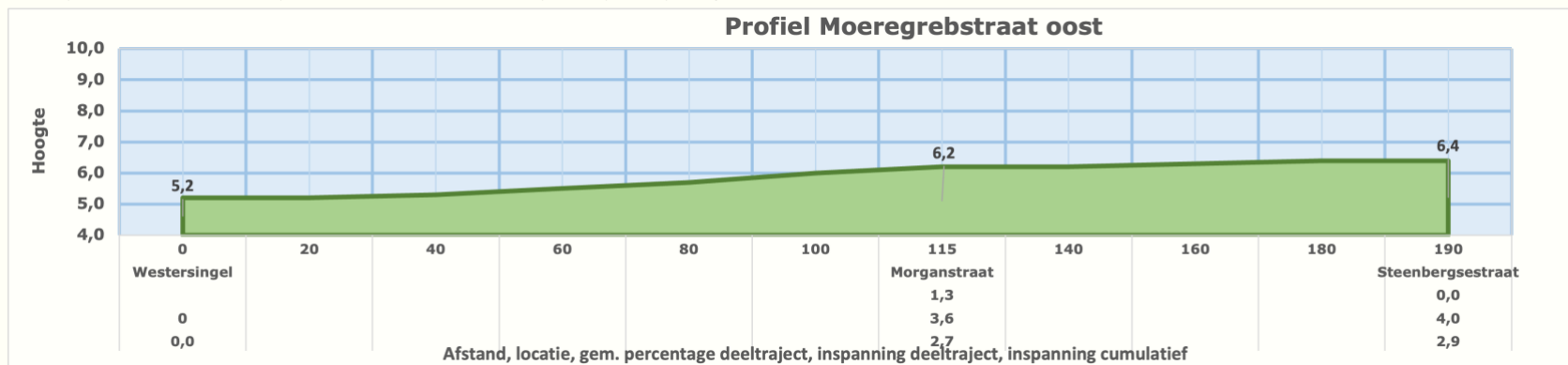
Zuidzijde Haven – Rijkebuurtstraat - Lievevrouwestraat

Het traject Zuidzijde Haven – Rijkebuurtstraat – Lievevrouwestraat is voor voetgangers met of zonder bewegingsbeperking zeer aantrekkelijk. Het veilige kunnen oversteken van de Westersingel is een 'must'. Het is voor voetgangers en fietsers een zeer belangrijke mobiliteitsbinding van de buurten Havenkwartier+ en het centrum. Het is a.h.w. een vorm van (mobiliteit)herstel van de doorsnijding van de historische stad door de Westersingel.

Het planidee van de Vereniging Binnenstad ondersteunt dit. In de Rijkebuurtstraat zijn voldoende brede vlakke obstakelvrije voetgangersstroken (trottoirs) nodig.

Figuur 18: Profiel Moeregrebstraat west ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

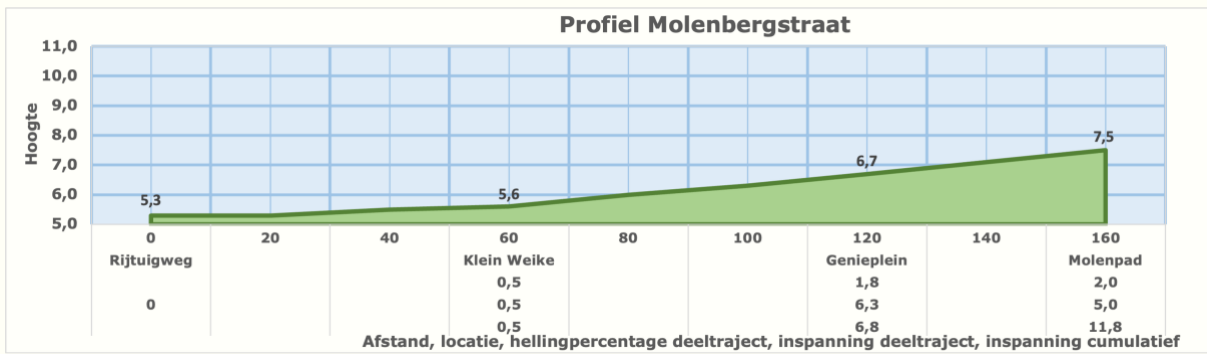

Figuur 19: Profiel Moeregrebstraat oost ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

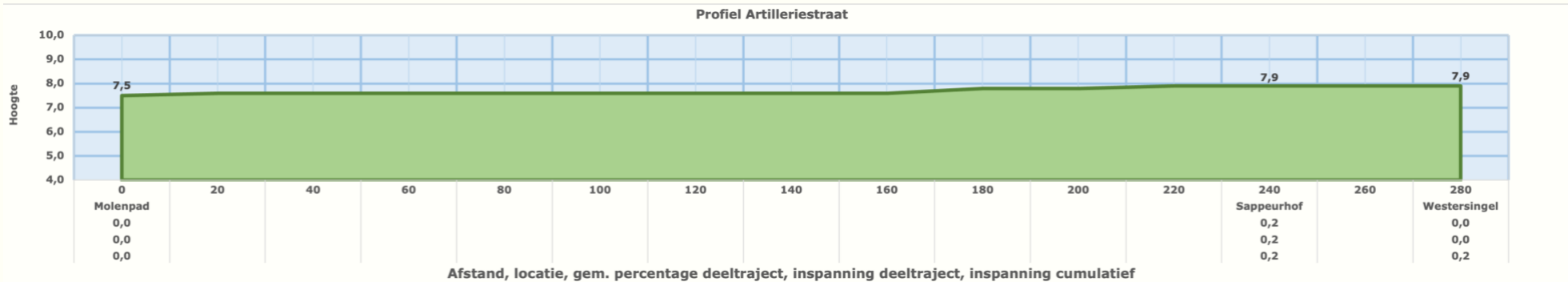
Noordzijde Haven - Beursplein

Het traject Noordzijde Haven – Moeregrebstraat -Beursplein is voor voetgangers met of zonder bewegingsbeperking zeer aantrekkelijk.

Het veilige kunnen oversteken van de Westersingel is een must. Het is een zeer belangrijke mobiliteitsbinding voor voetgangers en fietsers van de buurten Havenkwartier+ en het centrum. In het westelijke deel van de Moeregrebstraat zijn daartoe voldoende brede vlakke obstakelvrije voetgangersstroken (trottoirs) nodig.

Figuur 20: Profiel Molenbergstraat ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Figuur 21: Profiel Artilleriestraat ©2025 Toegankelijk Bergen op Zoom

Qua inspanningen is het traject Blauwe Schuit – Molenbergstraat – Artilleriestraat aantrekkelijk. De Artilleriestraat is echter zeer voetgangers onvriendelijk ingericht. Uit onderzoek blijkt verder dat een voetgangersroute over het Mineurplein – De Looijpoort – Steenbergsestraat – Beursplein qua hellingen haalbaar is.